

2. Zvířecí

Celá třída je dnes na výletě v zoologické zahradě. „Podíváme se na to chlupaté zvíře, které má výběh úplně vzadu,“ láká Zbyněk Zuzku.

„Tak jo,“ souhlasí Zuzka. „Dám mu půl sušenky.“

„To není moc dobrý nápad. Tady se zvířata krmit nesmějí!“

„Proč? Ta sušenka je dobrá.“

„Možná pro tebe. Jim by mohla ublížit. Z přírody ji vůbec neznají.“

„Asi máš pravdu,“ připouští Zuzka.

„Vypadá jako velbloud,“ prohlíží si Zbyněk zvíře.

„Jen nemá hrb.“

„Je to lama,“ čte Zuzka z úzké tabulky u výběhu.

„Pochází z Ameriky a chová se pro vlnu.“

„Najdeme o ní ještě něco na internetu,“ plánuje Zbyněk. „A pak to povíme ostatním.“

1 Četl/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Kde si Zuzka přečetla, na jaké zvíře se dívají?
- Odkud zvíře pochází?
- Co chtěla Zuzka nejprve udělat? A proč se nakonec rozhodla jinak?
- Má úvodní text formu vyprávění?

2 Zkus pojmenovat všechna znaménka v textu (nad písmeny i mezi slovy a na konci vět).

3 Čím mohou návštěvníci krmit zvířata v zoologických zahradách?

- Které zvíře v zoo pozoruješ nejraději a proč?
- Proč rád/a navštěvuješ zoo?
- Co bys chtěl/a v zoo vidět zajímavého?

4 Ve kterých městech v ČR jsou zoologické zahrady? Kterou jsi už navštívil/a? Vyprávěj, můžeš si pomoci otázkami.

- * Kdy?
- * S kým?
- * Kde? Ve kterém městě?
- * Čím jste cestovali?
- * Kam jste šli v zoo nejdříve?
- * Která zvířata jste viděli?
- * Které z nich tě nejvíce zaujalo? Proč?
- * Co jste v zoo viděli zajímavého kromě zvířat?

5 Najdi v úvodním textu slova s **ú**, **ů**. Připomeň si, kdy se píše **ú** a kdy **ů**. Řekni alespoň dvě slova, v nichž píšeme **ú**, a napiš je. Použij je ve větách.

Na začátku slova píšeme **ú**, např. **úterý**. Uvnitř a na konci slova píšeme obvykle **ů**, např. **růže**, **dolů**.

Ve slovech přejatých do češtiny z jiných jazyků píšeme **ú**, např. **túra** (z francouzštiny), **medúza** (z řečtiny).

6 Pokud je třeba, doplň nad **u** kroužek, nebo čárku. První část textu napiš hůlkovým písmem. Poslední dva větné celky textu napiš psacím písmem.

Zoo je zařízení k chovu ohrožených druhů zvířat. Podarilo se zachránit již řadu vymírajících druhů. Příkladem je kuň Převalského.

Jednu z největších zoo v Česku má Dvůr Králové. Její součástí je safari s volně vypuštěnými stády kopytníků a různými druhy ptáku. Zoo Jihlava leží v údolí řeky Jihlávky a věnuje se mimo jiné chovu plazů. Zoo Zlín pořádá každoročně mnoho turnusu letních příměstských táborů.

4. „Báječná“

Pes, kohout a liška

Pes a kohout byli přátelé. Jednou šli do lesa a zůstali tam přes noc. Pes si ustlal v dutině stromu a kohout ve větvích.

Za úsvitu vítal kohout den kokrháním. Uslyšela ho liška, dostala hlad a rozhodla se ho nalákat.

„Kohoutku, máš krásný hlas, pojd' dolů, zapíváme si, pak ti ukážu cestu domů.“

„Jistě, s radostí, jdi ke stromu a zavolej na vrátného, ať otevře vrátka.“

Liška se zaradovala, že narazila na hlupáka. Najednou ale vyběhl pes a prohnal ji tak, že sama cestu domů nenašla.

Kohout a pes se vrátili domů vesele. Rozum a přátelství zase jednou vyhrály.

(podle Pavla Šruta)

1 Četl/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Vyjmenuj postavy, které se v textu objevily, a řekni, co si o nich myslíš.
- Vysvětli, jak rozumíš poslední větě.
- Vymysli zvířatům jména, která by zobrazovala jejich vlastnosti.
- Zahrajte ve dvojici rozhovor (dialog) lišky a kohouta z třetího a čtvrtého odstavce.

2 Vypiš z úvodního textu slova s **ú, ů**. Zdůvodni pravopis.

3 Vyznač slabičnou a hláskovou stavbu slov.

jaký, šli, prohnal, kohout, kokrhání, odpověděl, vyběhl

4 Roztříd' slova podle příbuznosti do skupin.

dutina, strom, větev, dutý, kokrhání, zazpívat, stromek, kokrhat, zpívání, rozvětvený, zakokrhat, větvička, vydutý, dozpívat, stromový

5 Urči kořen slova **uslyšet**. Uváděj slova příbuzná s tímto slovem a vysvětli jejich význam, např. užitím ve větě.

Je text z předchozí strany vypravování? Svou odpověď zdůvodni.

- Poznáš z textu, co říká některá z postav? Řekni, jak jsi to poznal/a.

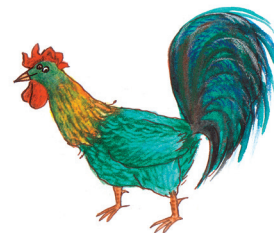
Ve vypravování jsou často přesné výpovědi jednotlivých postav. Ty se zapisují jako tzv. **přímá řeč pomocí uvozovek**. Na začátku věty se píše uvozovky dole („), na koci uvozovky nahoře (“). Např. „**Jdi ke stromu a zavolej na vrátného, ať otevře vrátka!**“

6 Kam napíšeš uvozovky dole a kam uvozovky nahoře?

Kohout kokrhal: Kykyrykú, dobré ráno!

Pes mu odpověděl: Dobré ráno, kamaráde. Dnes je tak krásně,
neuděláme si výlet do lesa?

Výborný nápad! Za chvíli můžeme vyrazit.

Co ses dozvěděl/a v úvodu textu *Pes, kohout a liška*?
Co v závěru textu?

Z kolika odstavců se text skládá?

Zkus popsat, co se v každém odstavci odehrává.

Text můžeme popsat pomocí **osnovy**, která má tři části: **úvod**, **stať** a **závěr**. Jednotlivé části (nejčastěji stať) mohou být dále rozčleněny. Každou část označíme výstižným názvem.

10. Zdravotní

Zdravotní procházka

Co by viděl, kdo by šel
ze Solopysk do Pyšel?
Cesta se tu ztrácí v lese,
kde jen slepýš zablýskne se
a kde srnky do kytek
vtiskly stopy kopýtek.
Včelky podle svého zvyku
sbírají pyl do pytlíků
z pyru, z vřesu, z borůvčí,
jak si včelař poručí.
Večer černým nebem víří
malá křídla netopýří,
a jak pyšní rytíři
výři se tu čepýří.

Babi s dědou z Neveklova
jdou tu dnes a zítra znova.
Prochází se pro zdraví,
proto nejsou stonaví.
Proto nejsou klopýtaví,
smějí se a svět je baví,
až se někdy zapýří,
kolik času prohýří.
Kdo je vidí, ten je chválí,
že v důchodu nezahálí.
Nezahálí – a co my?
Zpytujme své svědomí!

1 Četl/a jsi s porozuměním? Přemýšlej.

- Popiš, co všechno mohli cestou vidět.
- Co znamená **zdravotní procházka**?
- Co dalšího by měl člověk dělat pro svoje zdraví?
- Vysvětli, co znamená poslední verš.
- Najdi vlastní jména míst.

2 Babička s dědečkem mohli na procházkách vidět další živočichy a rostliny. Uváděj takové, jejichž názvy patří mezi vyjmenovaná slova po **b**, **l**, **m** nebo jsou s nimi příbuzná. Pak názvy seřaď podle abecedy.

- Pracujte ve skupinách. Rozdělte si názvy zvířat a rostlin a vyhledejte o nich další informace, např. v encyklopedii a atlasech. S těmi nejdůležitějšími a nejzajímavějšími informacemi seznámte ostatní ve třídě.

3 Nahraď slova **čepýří se**, **zapýří se** z úvodního textu synonymy.

KLOPÝTAT

klopýtnout, klopýtání

TŘPYTIT SE

třpyt, třpytka, třpytivý

ZPYTOVAT

nevyzpytatelný, zpytování

PYKAT

odpykat

PÝR

pýří, pýřavka, zapýřeny

PÝŘIT SE

zapýřit se

ČEPÝŘIT SE

načepýřit se, rozčepýřený

7 Poznáš, komu stopy patří a která vyjmenovaná slova skrývají?

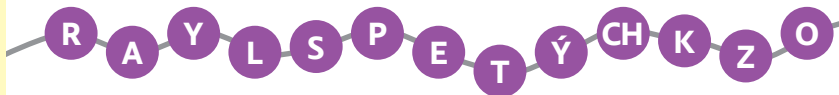
Nabídka: medvěd, zajíc, srnec, liška

8 Najdi slova, která do řádků nepatří.

- * pyl, opylovat, pilník, pylový
- * pykat, odpykat, pikola, pykání
- * třpytivý, blýskavý, třpyt, třpytící se
- * kopýtka, kopyto, kopytem, kopyta

9 Vytvoř z písmen co nejvíce vyjmenovaných slov po p. Písmena se mohou opakovat.

10 Doplň i, í, y, ý a zdůvodni.

Pep__k je alergický na p__l. Člověk by měl vyp__t denně až 2 l__try tekutin. Hm__z op__luje rostl__ny. Po ostříhání si nehty ještě op__luj! P__chla se o trn. Mam__nka b__la p__šná na to, jak se m__ povedl vým__k na hrazdě.

11 Vypiš ze Zuzčina dopisu vyjmenovaná slova, jejich tvary a slova s nimi příbuzná.

■ Mezi vypsanými slovy podtrhni vyjmenovaná slova po p.

22. ledna 2021

Milá tetičko a strýčku,
posílám Vám pozdrav z hor.

Bydlíme v opraveném mlýně blízko Lysé
hory. Kolem se šípyší bílý sníh a my
lyžujeme. Někteří zatím klemýšdím sempem,
klopýtáme a bolí nás lýska. Naštěstí
nepadáme jako pytel.

Včera mě bolelo v krku a nemohla jsem
polykat. Lůžkala jsem na pokoji se svým
plyšákem, pila bylinkový čaj a vslykala
jsem.

Týden uplyne jako voda a pojedeme domů.
Bude vysvědčení. Budu zase pyšná na
jedničky. Myslím ale, že při diktazech jsem
se letos často mýlila. Obvykle se mi to
nestává.

Už se těším, až za Vámi přijedu.

Váš Laska